

EERSTE LAUREAAT

Frédéric Septroux, leerkracht aan het Institut Jean Herbet in Gosselies

« Chance pour tous » (Een kans voor iedereen) : Elk kind wordt op affectief en pedagogisch vlak begeleid door een bejaarde die hen helpt bij het leren lezen.

Na meerdere jaren les te hebben gegeven in een school voor bijzonder onderwijs, heb ik geprobeerd na te gaan welke de redenen waren die ervoor zorgden dat leerlingen konden leren lezen. Uit die analyse is gebleken dat behalve geestelijke vermogens en motivatie ook de affectieve aspecten van het lezen en de driehoeksverhouding tussen kinderen, ouders en boeken van essentieel belang waren. En dat is precies waaraan het de leerlingen in mijn klas ontbrak. Daarom heb ik in de zomer van 2001 het idee opgevat om een partnerschap in te richten tussen mijn leerlingen en de bejaarden van het bejaardentehuis Theys, dat vlak naast onze school ligt. Ik wilde dat een bejaarde een kind zou helpen lezen, schrijven, spreken en dus tegelijk zijn leraar, zijn begeleider, zijn vertrouwenspersoon, zijn grootvader of grootmoeder zou zijn. Ik wilde een plaats in het leven roepen waar de leerlingen zich belangrijk zouden voelen en gemotiveerd zouden zijn door het idee om met een andere persoon samen te werken en te leren lezen.

Dit initiatief verloopt elk jaar in twee fasen. In de klas kies ik in het begin van het jaar boeken met teksten die gemakkelijk leesbaar zijn, zodat er tijd genoeg is om de leesmethode te verbeteren. Zonder deze werkwijze zou het begrijpen van een tekst namelijk ernstig worden bemoeilijkt. Vervolgens help ik de kinderen om het begrip van de tekst te verbeteren doordat ik hen help om in gedachten beelden te vormen en samenvattingen te maken uitgaande van steeds langere teksten. In het begin is het echt de bedoeling om de kinderen te begeleiden en te maken dat ze na enkele maanden in staat zijn om op basis van een gelezen tekst en met behulp van metacognitieve gebaren die ze in de klas hebben geleerd zonder externe hulp een tekst te begrijpen, die kunnen samenvatten en kunnen redeneren. Het werken met echte boeken is voor de leerlingen uiteraard veel stimulerender dan het werken met oefeningensbladen. De activiteiten in de klas, op basis van boeken, duren nooit langer dan 25 minuten en elk kind heeft een ander boek.

In het bejaardentehuis gaan de leerlingen naast hun peter of meter zitten en spreken met hen over een welbepaald onderwerp. Vervolgens lezen de kinderen gedurende 10 minuten luidop een of twee hoofdstukken uit het boek, waarbij de bejaarden hen helpen, aanmoedigen, feliciteren. Uiteraard hebben de leerlingen het hoofdstuk in de klas reeds stil gelezen, waarbij de nadruk op het begrijpen werd gelegd. Vervolgens leg ik hen de uitdaging uit die ze samen met hun peter of meter moeten oplossen. Uiteraard worden ook andere activiteiten uitgevoerd, bijvoorbeeld spelsessies, tentoonstellingen, sprookjes, verhalen uit de geschiedenis, opvoeringen, knutselwerk, ...

Alle factoren zetten ons ertoe aan om door te gaan met het project. In het begin

wisten we niet of het project een succes zou zijn, maar in de loop der jaren zijn wij er zeker van dat we ons niet hebben vergist. De leerlingen zijn veel autonomer geworden, ze zijn gemotiveerd, kunnen lezen en hebben een groot respect voor de bejaarden. Ook de bejaarden zijn zeer toegewijd en zouden voor niets ter wereld het bezoek van hun petekind willen missen. Het project overstijgt ook het strikte kader van de school. Van tijd tot tijd, tijdens het weekend of op het einde van het jaar, komen sommige ouders de bewoners van het bejaardentehuis bedanken die als peter of meter voor hun kind hebben gefungeerd.

Sinds 2004 nemen ook andere klassen en bejaardentehuizen dit project over, met evenveel succes als in onze school, maar niet noodzakelijkerwijs met dezelfde doelstellingen. Er moet eveneens worden benadrukt dat de schitterende werking van dit project te danken is aan de bijzonder opmerkelijke samenwerking van een heel team van volwassenen dat de deelnemers helpt en hen ideeën geeft, zodat het project constant verder kan evolueren.

Vanaf volgend jaar hopen we overigens een boek uit te brengen over twee identieke geschiedenissen, waarvan er het ene zich in 2006 en het andere zich in 1930 afspeelt. Het is de bedoeling om deze twee perioden van de geschiedenis met elkaar te vergelijken. We stellen ons eveneens tot doel om dit jaar nog een vzw op te richten, waardoor andere scholen en bejaardentehuizen kunnen worden geholpen om een project uit te werken dat vergelijkbaar is met het onze.

In 2004 hebben we www.chancepourtous.com (chancepourtous@skynet.be) gecreëerd. Onder de hoofding « livres » (boeken) worden de boeken en oefeningen vermeld die we voor het project hebben gebruikt. Onder de hoofding « excercices » (oefeningen) staan er twee programma's die rond woord- en zinstechnieken in het Frans, het Nederlands en het Engels werden uitgewerkt ten behoeve van de leerkrachten van Belgische lagere scholen.

